

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: **K.**, nar. X., bytom M., zast.: *JUDr. D.*, advokátom so sídlom M., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. novembra 2009 č. k. 3S 16/2009-30, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. novembra 2009 č. k. 3 S 16/2009-30 **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: 322-1005-GC-04/2009 zo dňa 10.02.2009 žalovaná ako odvolací správny orgán s odvolaním sa na § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „*zák. č. 461/2003 Z.z.*“) vypustila text:

„..... Vám predpisuje za obdobie 07/2004, 08/2004, 09/2004, 10/2004, 11/2004, 12/2004 poistné na nemocenské poistenie v sume 7.548,00 Sk, poistné na invalidné poistenie v sume 2.265,00 Sk, poistné na rezervný fond v sume 1.041,00 Sk. Spolu v sume 12.516,00 Sk“

a doplnila text :

„..... Vám predpisuje za mesiace júl 2004 a august 2004 poistné na nemocenské poistenie v sume 536,00 Sk, poistné na starobné poistenie v sume 2.432,00 Sk, poistné na invalidné poistenie v sume 730,00 Sk, poistné na rezervný fond v sume 336,00 Sk. Spolu v sume 4.034,00 Sk.“

a zvyšnú časť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 700-2710017105-GC04/05 zo dňa 09. mája 2005 vo veci predpisu poistného potvrdila.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 8. zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania prvostupňového správneho rozhodnutia do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom.

Vo svojom rozhodnutí žalovaná uviedla, že žalobkyňa predložila Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov, Výpis z daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2003, podľa ktorého žalobkyňa dosiahla príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za uvedený rok v sume 92.957,- Sk.

S odkazom na ustanovenia § 129 ods. 1 a 2, § 130 písm. c), § 131 ods. 1 písm. c), § 132 písm. c), § 137 písm. b), § 138 ods. 11 zák. č. 461/2003 Z.z. dospela žalovaná k záveru, že žalobkyňa bola v súlade s citovanou právnou úpravou povinná od 01. júla 2004 platiť poistné na nemocenské poistenie v sume 268 Sk mesačne, poistné na starobné poistenie v sume 1.216 Sk mesačne, poistné na invalidné poistenie v sume 365 Sk mesačne a poistné do rezervného fondu v sume 168 Sk mesačne, tzn. spolu 2.017 Sk mesačne.

Ďalej s odkazom na § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a na základe dodatočného daňového priznania žalobkyne k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2003, v ktorom uviedla príjmy zo živnosti (viď § 7 zákona č. 366/1999 Z.z. o dani z príjmov) v sume 52.328,- Sk, tzn. v sume nižšej ako je ustanovená výška príjmu na vznik povinného poistného vzťahu.

Preto podľa žalovanej až dňa 19. novembra 2008 boli tieto skutočnosti zo strany správcu dane potvrdené. Na základe predložených skutočností mala žalovaná potvrdené, že žalobkyni zanikla účasť na povinnom nemocenskom poistení a na povinnom dôchodkovom poistení samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. septembra 2004 spoločne povinnosťou platiť poistné na sociálne poistenie.

Samotná žalobkyňa podľa odôvodnenia žalovanej porušila ustanovenia § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c), ods. 11 písm. b), § 141 ods. 1 a § 143 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu nezaplatila v súlade s citovaným zákonom.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa na Krajský súd v Prešove včas žalobu zo dňa 23.04.2007.

Krajský súd ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovanej a prvostupňového správneho orgánu a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Pri svojom rozhodnutí s odkazom na ustanovenia § 21 ods. 1 a 3, § 138 ods. 8 a 11, § 144 ods. 1, § 141 ods. 1, § 142 ods. 1 a 4, § 143 ods. 1 a § 218 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. vychádzal zo skutkového stavu, že žalobkyňa podala na Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov dňa 14.07.2004 prihlášku občana do sociálneho poistenia (formulár Registračný list fyzickej osoby).

Pre krajský súd bolo nesporné, že žalobkyňa začala podnikat' ako samostatne zárobkovo činná osoba od 15.08.2003. Daňové priznanie k dani z príjmov za rok 2003 podala dňa 31.03.2004 a dňa 30.06.2004 ho doručila Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov. Podľa výpisu z daňového priznania v kolónke „príjmy zo živnosti“ žalobkyňa uviedla sumu 92.957,- Sk.

S odkazom na ustanovenie § 21 zák. č. 461/2003 Z.z. ďalej krajský súd uviedol, že žalovaná v súlade so zákonom konštatovala, že žalobkyni vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie od 01.07.2004, nakoľko jej príjem z podnikania (zo živnosti) bol vyšší ako 12 násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 11 zákona (92 957,-Sk).

Následne, lebo žalobkyňa podala dňa 02.08.2004 správcovi dane dodatočné daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2003 s opravenou sumou 27.370,- Sk, podľa krajského súdu tiež postupovala žalovaná zákonne, pokiaľ zmenila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a predpísala žalobkyni poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie a poistné na rezervný fond iba za mesiaca júl a august 2004 a za obdobie od septembra 2004 poistné žalobkyni už nepredpisovala.

Navyše sa krajský súd nestotožnil s názorom žalobkyne, že v konaní sa posudzoval vznik sociálneho poistenia za obdobie roku 2003 a preto pre posúdenie hmotnoprávných podmienok pre vznik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sa mali použiť predpisy platné a účinné v roku 2003, teda zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Naopak, podľa krajského súdu žalovaná správne aplikovala ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z., lebo vznik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia posudzovala žalovaná za rok 2004 (nie za rok 2003).

Takisto si krajský súd neosvojil argumentáciu žalobkyne, že žalovaná postupovala bez legálneho vymedzenia pojmu „príjem“. Podľa krajského súdu ustanovenie § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. pri definovaní tohto pojmu vychádza z odkazu na osobitný predpis, ktorým v súčasnosti je zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

III.

Odvolanie žalobkyne a stanovisko žalovanej

Svoje odvolanie zo dňa 04.01.2010 (č. 1. 35) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa odôvodnila tým, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový a právny stav veci, nevysporiadal sa so všetkými (najmä písomnými) argumentmi žalobkyne, preto

rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť jeho rozhodnutia.

Základom odvolania je námietka žalobkyne, že žalovaná bez legálneho vymedzenia pojmu príjem v zák. č. 461/2004 Z.z. postupovala pri rozhodovaní o vzniku sociálneho poistenia v jej prípade ako samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO), tzn. bez opory v zákone.

Ďalej zotrvala aj na ďalších námietkach bližšie rozobraných v žalobe, a to najmä

- a) nesprávny úradný postup pobočky žalovaného voči žalobkyni ešte v roku 2004, keď bola neopodstatnene a protiprávne vyzvaná na podanie prihlášky – registračného listu SZČO z dôvodu vzniku povinného poistenia,
- b) pri správnej aplikácii zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení na posudzovanie príjmov žalobkyne z roku 2003 bez ohľadu na to, že sociálne poistenie vzniklo v roku 2004, už ani pri prvom daňovom priznaní nedosiahol príjem žalobkyne výšku stanovenú pre vznik sociálneho poistenia,
- c) v čase vydania nového žalobou napadnutého správneho rozhodnutia už žalovaná mala všetky relevantné informácie a teda disponovala vedomosťou, že žalobkyňa po oprave daňového priznania nedosiahla hranicu príjmov z podnikania pre vznik poistenia.

Súčasne žalobkyňa navrhla podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p., aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd prerušil konanie a postúpil návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska, lebo v konaní sa má aplikovať diskriminačné ustanovenie § 21 zák. č. 461/2003 Z.z. Za týmto účelom bol k žalobe priložený podrobný rozbor výkladu pojmu „príjem“, ktorý je v predpisoch sociálneho poistenia kritériom na vznik alebo zánik účasti na sociálnom poistení SZČO, a jeho dopad na sociálno-poistné vzťahy – argumenty 1 až 7. Záverom žalobkyňa položila konkrétnu otázku - : *„Z čoho som mala žiť, odkiaľ som si mala požiť chýbajúcu sumu 4.091 Sk ? Je sociálna poisťovňa skutočne sociálnou poisťovňou ?*

Ďalej právny zástupca žalobkyne na jej pokyn podaním z 19.01.2010 predložil súdu upravené podanie žalobkyne označené „K odvolaniu proti rozsudku z 20.11.2009“, ktoré má tvoriť súčasť podaného odvolania. Z obsahu podania vyplýva, že sa opätovne zaoberá

analýzou pojmu príjem. V tabuľke č. 1 podala prehľad o praktickom výpočte odvodov pre Sociálnu poisťovňu. V tabuľke č. 2 poukázala na diskrimináciu, ktorá podľa žalobkyne vyplýva z postupu pobočky žalovanej v Prešove voči určitej skupine samostatne zárobkovo činným osobám a tento stav trvá 6 rokov, tzn. že SZČO je povinná platiť odvody rovnako z minimálnej mzdy pri hrubom príjme nižšom ako je mesačná minimálna mzda a zároveň rovnako odvádza samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej SZČO), ktorá má v hrubom príjme 17.798 Sk mesačne.

Z vyjadrenia žalovaného (č. 1. 46) zo dňa 21.01.2009 vyplýva, že v odvolaní sa nenachádzajú žiadne nové, právne dôvody, ktoré by podľa žalovanej odôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu sa žalovaná pridrižiava svojho písomného vyjadrenia z 18. júna 2009.

K podnetu žalobkyne na prerušenie súdneho konania a ďalej, aby návrh bol postúpený Ústavnému súdu Slovenskej republiky, sa žalovaná nevyjadřila. V ostatných argumentoch sa žalovaná stotožnila s argumentáciou krajského súdu. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 372p ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Je nepochybné, že žalobkyni bolo dňa 31.07.2003 vydané živnostenské oprávnenie vo forme živnostenského listu č. OÚ-B2003/41757/2/TRS a tým začala spĺňať od dátumu účinnosti zák. č. 461/2003 Z.z. podmienky SZČO podľa § 5 písm. b) citovaného zákona, tzn. že stala osobou oprávnenou prevádzkovať živnosť. Jedným z právnych následkov štatútu SZČO je vznik povinnej účasti (§ 21 zák. č. 461/2003 Z.z.) na nemocenskom a dôchodkovom poistení podľa stavu hospodárenia tejto osoby ku dňu 01.07. nasledujúceho roku, tzn. v čase účinnosti zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. účinného k 01.07.2004 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 11, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu 34) alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 11, ak tento zákon neustanovuje inak.

Preto sa Najvyšší súd stotožnil s postupom krajského súdu, ktorý na prejednávaniu vec správne aplikoval zák. č. 461/2003 Z.z., lebo vzhľadom na hore uvedené sa ako irelevantné javí tvrdenie žalobkyne, že sa na ňu nemohli ustanovenie zák. č. 461/2003 Z.z. vzťahovať s ďalšou argumentáciou žalobkyne, že pri správnej aplikácii zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení bez ohľadu na to, že sociálne poistenie vzniklo v roku 2004, musela žalovaná zistiť, že ani pri prvom daňovom priznaní nedosiahol príjem žalobkyne zákonnú výšku stanovenú pre vznik sociálneho poistenia podľa citovaného zákona č. 100/1988 Zb.

Ďalej má Najvyšší súd z priloženého spisu preukázané, že prostredníctvom Registračného listu FO –prihláška sa žalobkyňa od 01.07.2004 zaregistrovala v pobočke žalovanej s tým, že ku dňu 30.03.2004 bolo predtým podaný „Výpis z daňového priznania“ deklarujúci príjmy žalobkyne zo živnosti v sume 92.957,- Sk a následne, dňa 02.08.2004 žalobkyňa oznámila, že jej príjmy zo živnosti po podanom dodatočnom daňovom priznaní klesli na sumu 27.370,- Sk, a potom, dňa 29. marca 2005, podala žalobkyňa druhé dodatočné daňové priznanie k dani z príjmov za rok 2003, podľa ktorého jej príjmy z podnikania a inej samostatnej činnosti predstavovali sumu 52.331,- Sk. Na tomto mieste musí Najvyšší súd konštatovať, že ak žalobkyňa mala, resp. má dojem, že bola pobočkou žalovaného neopodstatnene a protiprávne vyzvaná na podanie prihlášky – Registračného listu SZČO, čo ďalej kvalifikuje ako nesprávny úradný postup tejto pobočky žalovanej voči žalobkyni, potom jej slovenský právny poriadok ponúka iné prostriedky nápravy tohto nežiaduceho stavu (napríklad protest prokurátora podaný 05.12.2008). Preto aj v tomto prípade správne krajský súd postupoval, ak sa najskôr zamerl na právne vyhodnotenie hore uvedených skutočností.

S uvedenou zmenou vo vymeriavacom základe (od 92.957,- Sk cez 27.370,- Sk až k sume 52.331,- Sk) slovenský právny poriadok spája právne následky, na ktoré prvý krát upozornil okresný prokurátor vo svojom podaní z 03.12.2008.

Podľa § 21 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení platnom v čase podania prvého dodatočného priznania hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou zistená na základe dodatočného daňového priznania alebo dodatočného platobného výmeru vydaného správcom dane je rozhodujúca na vznik a zánik povinného nemocenského poistenia

a povinného dôchodkového poistenia len vtedy, ak má vplyv na aktuálne nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie. Zmena poistenia sa vykoná od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo predložené dodatočné daňové priznanie správcovi dane alebo v ktorom správca dane vydal dodatočný platobný výmer.

Na základe uvedeného malo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, tzn. žalobkyne v zmysle hore citovaného ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. s príslušnými následkami zaniknúť dňom 31. augusta 2004. Na tomto právnom názore sa zhodli okresný prokurátor, žalovaná ako aj krajský súd.

Žalobkyňa sa však snaží svoj spor o zaplatenie poistných odvodov za mesiace júl a august 2004 posunúť do roviny výkladu daňovo-právneho pojmu „príjem“, ktorý je nepochybne kľúčovým kritériom pre vznik ktorejkoľvek účasti SZČO v sociálno-poistných vzťahoch.

Avšak na tomto mieste Najvyšší súd musí konštatovať, že citačné odkazy v právnom predpise vo forme poznámky pod čiarou nevníma ako text s konštitutívnymi ale naopak s interpretačnými účinkami. Ak v ustanovení § 21 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom k 01.07.2004 je vložený odkaz č. 34 odkazujúci na ustanovenia § 7 ods. 1 až 3, 5 a 6 zákona č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, nie je možné bez ďalšieho z toho vyvodiť záver (ku ktorému dospela žalobkyňa v svojom odvolaní), že žalovaná vykladala pojem „príjem“ nesprávne, keď sa mala pri svojom výklade opierať a odvolávať na obsolétny a neplatný predpis, tzn. v roku 2004 zrušený zákon č. 366/1999 Z. z. o dani z príjmov. Takisto za tejto situácie by bolo podľa Najvyššieho súdu prinajmenej nesprávne, ak by sa mal výklad pojmu príjem dogmaticky vykonať prostredníctvom v tom čase existujúceho ustanovenia § 7 nového zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, ktorý upravuje príjmy z kapitálového majetku, ako správne argumentovala žalobkyňa.

Hore uvedený výklad žalobkyne ani nepodporuje tlačivo „Výpis z Daňového priznania“, ktorý má v svojom riadku 02 zachytený nasledovný informatívny text: „*príjmy*

zo živnosti (tab. č. 2, r. 2, stl. 1 daň. priznania B1, tab. č. 1, r. 2, stl. 1 daň. priznania B2, tab. č. 2, r. 4, stl. 1 daň. priznania B3l). “

Na základe uvedeného pre Najvyšší súd jednoznačne vyplýva poznatok, že v danom prípade pojem príjem predstavuje historickú právnu skutočnosť, ktorá celkom vyhovuje obsahu ustanovenia § 139 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore citovanom znení ako aj prechodnému usmerneniu § 52 zákona č. 595/2003 Z.z.

Podľa § 52 ods. 1 zák. č. 595/2003 Z.z. na daňové povinnosti za rok 2003 a predchádzajúce roky s výnimkou podľa odseku 14 [pre prejednávajúcu vec irelevantnú] a na zdanenie príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov zúčtovaných do 31. decembra 2003 podľa zákona č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov a vyplatených do 31. januára 2004 a na vykonanie ich ročného zúčtovania sa použije zákon č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Na sankcie vyrubené od 1. januára 2004 sa použijú ustanovenia osobitného predpisu.

Najvyšší súd sa tiež musel vysporiadať s návrhom žalobkyne na prerušenie konania a podania podnetu na Ústavný súd Slovenskej republiky na preskúmanie ústavnosti spochybňovaného ustanovenia § 21 zák. č. 461/2003 Z.z.

V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky o práve na zákonného sudcu (napr. Pl. ÚS 20/2006 alebo III. ÚS 99/2008) pre Najvyšší súd vyplýva, že na podanie návrhu ústavnému súdu za účelom začatia konania o súlade právnych predpisov nemá vplyv skutočnosť, že takúto pochybnosť prejavil účastník konania. Predloženie návrhu na preskúmanie súladu právneho predpisu s ústavou alebo medzinárodnými dohovormi je teda činnosť súdu, ktorý návrh podáva, a predseda senátu, ktorý návrh predložil, musel prijať osobné (vnútorné) presvedčenie, že je nutné takýto návrh predložiť ústavnému súdu. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky ide teda o osobné presvedčenie sudcu a nie presvedčenie účastníka konania, ktorému by predseda senátu „robit pošťára“ s ústavným súdom.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom Ústavného súdu, že predmetom jeho konania je skúmanie súladu (zákonnosti) právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily, nie skúmanie prípadného rozporu právnych predpisov rovnakej právnej sily. Táto právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o súlade právnych predpisov je daná ustanovením čl. 125 ústavy. Tiež z ustanovenia § 37 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov sa výslovne uvádza to isté; tzn. že predmetom konania Ústavného súdu o súlade právnych predpisov je skúmanie súladu právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily. Rovnako Ústava Slovenskej republiky prostredníctvom čl. 144 ods. 3, z ktorého vychádza hore uvedené ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. súdom ukladá prerušiť konanie len v prípade, že všeobecný súd sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Potreba tohto postupu potom nie je daná iba na základe splnenia podmienky, že o ústavnosti zákonného ustanovenia má pochybnosti účastník. Základ jeho argumentácie je hore uvedený záver, že vykonávať samostatne zárobkovú činnosť je právom jednotlivca, a s výkonom tohto práva je spojené množstvo právnych následkov vo forme verejnoprávnych povinností, medzi ktoré je nutné zaradiť aj povinnosť platiť poisťné po splnení zákonných predpokladov.

Najvyšší súd preto po dôslednom prerokovaní žiadosti žalobkyne vrátane jej podania z 19.01.2010 na neverejnom zasadnutí senátu s prihliadnutím na hore uvedené názory nedospel k záveru, že je nutné vyhovieť žalobkyni a neosvojil si názor o protiústavnosti napadnutých ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 99/2008,

pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti zaplatiť poistné ako osobe zúčastnenej na sociálnom poistení, resp. sociálnom zabezpečení je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 26. októbra 2010

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová